

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2469/2021
27.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Иван Тодоровић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., ради побијања дужникових правних радњи, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1574/20 од 16.12.2020. године, у седници већа одржаној 27.10.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиле, **ПРЕИНАЧУЈЕ** се пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1574/20 од 16.12.2020. године тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2088/16 од 24.04.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2088/16 од 24.04.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и утврђено да уговор о поклону непокретности од 23.08.2014. године, закључен између ВВ из ... и туженог, оверен пред Другим основним судом у Београду Ов.бр. 46964/2014, нема правно дејство према тужилци у обиму потребном за намирење тужилиног потраживања према ВВ, утврђеног правноснажном и извршном пресудом Другог основног суда у Београду П 26086/13 од 21.04.2015. године у укупном износу од 75.000 евра са каматом по најнижој каматној стопи коју прописује Европска централна банка увећаној за 3% поена. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да призна и трпи да тужилца може потраживање наведено у ставу првом изреке ове пресуде намирити извршењем на непокретности која је била предмет уговора о поклону и то на стану број .. у високом приземљу, површине 64,19 м², по структури двоипособан, ближе описан у овом делу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да накнади тужилци трошкове парничног поступка у износу од 375.100,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1574/20 од 16.12.2020. године, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П 2088/16 од 24.04.2019. године у ставу првом изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да уговор о поклону непокретности закључен 23.08.2014. године између ВВ и туженог, оверен пред Другим основним судом у Београду под бројем Ов.бр. 46964/14, нема правно дејство према тужилци у обиму потребном за намирење тужилиног

потраживања према ВВ утврђеног правноснажном и извршном пресудом Другог основног суда у Београду П 26086/13 од 21.04.2015. године у укупном износу од 75.000 евра са каматом по најнижој каматној стопи коју прописује Европска централна банка увећаној за 3% поена. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле у делу да се обавезе тужени да призна и трпи да тужила може потраживање описано у ставу првом изреке намирити извршењем на непокретности која је била предмет уговора о поклону и то стана број .. у високом приземљу, површине 64,19 м², по структури двоипособан, ближе описан у овом делу изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 93.800,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужиле дозвољена и основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, ВВ, мајка туженог, у својству поклонодавца и тужени ББ у својству поклонопримца су дана 23.08.2014. године закључили уговор о поклону стана који се налази у улици ... бр. .. у Београду. Уговор је оверен од стране Другог основног суда у Београду под бројем Ов. 46964/14. Предмет уговора је поклон двоипособног стана, површине 64,19 м², ближе описаног у нижестепеним пресудама. Правноснажном и извршном пресудом Другог основног суда у Београду П 26086/13 од 21.04.2015. године ВВ је обавезана да тужили на име стицања без основа исплати износ од 75.000 евра са каматом од 08.09.2008. године до исплате по најнижој каматној стопи коју прописује Европска централна банка увећана за 3% поена, у динарској противвредности по средњем курсу НБС у тренутку испуњења обавезе. Тужила је на основу ове пресуде поднела предлог за извршење на основу кога је донето решење о извршењу ИИ 1182/15 од 23.02.2016. године којим је усвојен предлог, одређено извршење и исто поверено јавном извршитељу Јовану Пјешчићу. Закључком извршитеља од 19.04.2016. године одређено је да ће се извршење спровести пленидбом 2/3 зараде извршног дужника ВВ, коју ће послодавац извршног дужника преносити на рачун извршитеља све до потпуног намирења потраживања. ВВ је уписана и као власник стана број .. у улици ... бр. .. у Београду на коме уписане забележбе имају ГГ, јавни извршитељ Јован Пјешчић и адвокат Миодраг Шинжер. Пред Вишим судом у Београду води се поступак у предмету П 490/15 по тужби сада покојне ГГ против тужене ВВ ради раскида уговора о доживотном издржавању, по ком основу је ВВ и стекла право својине на стану у ... бр. .. Овај поступак је у прекиду због смрти тужиле ГГ, иза које се води оставински поступак.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 280., 281. став 3. и 285. став 1. Закона о облигационим односима оценио да су испуњени сви законски услови потребни за побијање дужникове правне радње, а посебно услов да тужилјин дужник нема довољно својих средстава за испуњење њеног потраживања у целости. Првостепени суд је становишта да би се, без обзира што је закључком извршитеља одређено да ће се извршење спровести пленидбом 2/3 зараде дужника, намирење потраживања тужиље спроводило у веома дугом временском периоду због чега би било неблагоприятно и неефикасно, те да се из тог разлога сматра да дужник нема довољно средстава за намирење доспелог повериочевог потраживања. У погледу утврђене чињенице да је дужник ВВ уписана као власник другог стана (у ул. ...), првостепени суд је закључио да ова чињеница не утиче на солвентности дужника јер тужилја не би могла из његове вредности да наплати своје потраживање док се не оконча парница о праву власништва на том стану.

Другостепени суд сматра да је првостепени суд погрешно применио материјално право и да нису испуњени сви законски услови за примену института побијања дужникових правних радњи. Према становишту тог суда, извршни поступак за намирење тужилиног потраживања је у току пленидбом 2/3 зараде дужника, а временски период потребан да се потраживање намири у целости је без утицаја. Такође, налази да је тужени доказао да дужник има и другу непокретну имовину, те је из наведених разлога преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиље.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом тужиље основано указује да је другостепени суд у побијаној одлуци погрешно применио материјално право.

Према члану 280. став 1. и 2. Закона о облигационим односима – ЗОО, сваки поверилац чије је потраживање доспело за исплату и без обзира када је настало, може побијати правну радњу свог дужника која је предузета на штету повериоца. Сматра се да је правна радња предузета на штету поверилаца ако услед њеног извршења дужник нема довољно средстава за испуњење повериочевог потраживања. Чланом 281. став 3. истог закона прописано је да се код бесплатних располагања и са њима изједначеним правним радњама сматра да је дужник знао да предузетим располагањем наноси штету повериоцима и за побијање тих радњи не захтева се да је трећем лицу то било познато или могло бити познато.

Према становишту Врховног касационог суда, наплатом потраживања тужиље према дужнику ВВ у односу на обуставу 2/3 дела зараде тај поступак се не може сматрати целисходним из разлога што се ради о већем новчаном потраживању (75.000 евра са припадајућом затезном каматом) због чега је дужник практично инсолвентан, а према члану 280. став 2. ЗОО дужник је инсолвентан уколико нема довољно средстава за испуњење повериочевог потраживања. Дакле, услов да би се побијала дужникова правна радња није да дужник нема уопште средстава за испуњење повериочевог потраживања, него да средства са којима располаже нису довољна за брзо, ефикасно и благовремено намирење повериочевог потраживања у целости и у најкраћем разумном року. Иако дужник има примања – зараду, то не представља сметњу за побијање уговора о поклону непокретности као штетне правне радње којом је дужник умањио своју имовину у тој мери да према тренутном стању иста није довољна за намирење тужилиног потраживања у дужем временском периоду. Намирење утврђеног новчаног потраживања од 75.000 евра са каматом путем месечне обуставе дела зараде тужилиног дужника у предметном случају трајало би више десетина година и као

такво не би било ефикасно, због чега Врховни касациони суд прихвата становиште првостепеног суда да имовина дужника није довољна за намирење тужиљиног потраживања, а није доказано да дужник располаже другом непокретном имовином погодном за намирење тужиљиног потраживања.

Како су у конкретном случају кумулативно испуњени сви законски услови за побијање дужникове правне радње (доспелост потраживања, висина потраживања, располагање дужника уговором о поклону у корист сина као сродника у правој линији чиме је дужник доведен у ситуацију да нема довољно средстава за наплату тужиоачевог потраживања), а тужба је поднета у року од 3 године од овере уговора, то су основани наводи ревизије да се побијана другостепена пресуда заснива на погрешној примени материјалног права.

Преиначењем другостепене пресуде, потврђена је и одлука о трошковима поступка из првостепене пресуде, а како ревидент није захтевао накнаду трошкова за састав ревизије у смислу члана 163. став 2. ЗПП, о томе није ни одлучивано.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић